

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget)

Redegørelse af 25/10 2000 om Europarådet. (Redegørelse nr. R 4).

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Nærværende skriftlige redegørelse om Europarådets virksomhed og Danmarks deltagelse heri er udarbejdet i henhold til Folketingets vedtagelse af 6. april 1999, hvorefter regeringen opfordres til årligt at fremsende en skriftlig redegørelse til Folketinget indeholdende en status over arbejdet i Europarådet.

Redegørelsen omhandler hovedtræk i udviklingen i perioden fra april 1999, hvor Folketinget havde sin foregående debat om Europarådets virksomhed, og afgives i fortsættelse af den redegørelse om Europarådet, som regeringen afgav i den forbindelse.

Den generelle udvikling

Europarådet markerede sit 50-års jubilæum i foråret 1999. De vedtagne jubilæumstekster afspejler medlemskredsens enighed om at fastholde og videreføre Europarådets høje standarder for menneskerettigheder, demokrati og retsorden, med særlig fremhævelse af ønsket om et Europa uden nye skillelinier.

Perioden siden april 1999 har på ny vist, at Europarådet i tillæg til det traktatbundne samarbejde spiller en betydelig politisk rolle som Europas demokratiske samvittighed.

Perioden har været præget af Kosovo-krisen og den fornyede konflikt i Tjetjenien. Dette gælder også for Europarådet, hvor særligt Den parlamentariske Forsamlings engagement i en fredelig løsning af Tjetjenien-konflikten satte præg på de internationale bestræbelser. Også forhold og begivenheder i andre dele af Europa har givet Europarådets institutioner anledning til særlig politisk fokus og aktivitet f.eks. forfatningsændringer i Ukraine og reformprocessen i Kroatien.

For så vidt angår krisen og den efterfølgende militære konflikt i Kosovo tog såvel Den parlamentariske Forsamling som Ministerkomitéen skarpt afstand fra de jugoslaviske overgreb på civilbefolkningen og støttede den nødvendige anvendelse af magt for at stoppe overgrebene og muliggøre tilbagevenden af den fordrevne albanske befolkning. Enhver overvejelse om Ju-

goslaviens eventuelle medlemskab af Europarådet blev stillet i bero. Samtidig gav ministerrådet i Budapest i maj 1999 tilsagn om bidrag fra Europarådet til det internationale hjælpearbejde, herunder til realisering af Stabilitetspagten for Sydøsteuropa. Dette tilsagn er blevet konkretiseret gennem en omfattende eksperthjælp og senest ved Europarådets deltagelse i gennemførelsen af valgene i oktober 2000 i Kosovo i samarbejde med OSCE.

Europarådet fortsætter sit støtteprogram på Balkan og deltager i Stabilitetspagten for Sydøsteuropa, bl.a. via formandskabet for pagtens forhandlingsbord for menneskerettigheder.

Fra dansk side er der stillet såvel langtids- som korttidsvalgobservatører til rådighed for Europarådet i Kosovo. Endvidere har regeringen sekunderet dansk lederskab af Europarådets repræsentation i Albanien.

Med hensyn til konflikten i Tjetjenien var Europarådets parlamentariske Forsamling blandt de første til at sætte kritisk fokus på den i efteråret 1999 genopblussede konflikt i det nordlige Kaukasus. På de efterfølgende sessioner har Forsamlingen fastholdt sit kritiske fokus og bedt Ministerkomitéen overveje, om begivenhederne i Tjetjenien giver grundlag for suspension af Ruslands medlemskab.

På denne baggrund og efter aktivering af Europarådets nye menneskerettighedskommissær førte Ministerkomitéen gennem sit formandskab og Generalsekretæren i de følgende måneder en til tider vanskelig dialog med den russiske ledelse. Dialogen blev opretholdt også efter Den parlamentariske Forsamlings suspension i april i år af stemmeretten for den russiske delegation og dennes efterfølgende udvandring.

I sit svar til Den parlamentariske Forsamlings session i juni i år meddelte Ministerkomitéen, at man ikke havde fundet tilstrækkeligt grundlag for at skride til suspension. Afgørende herfor var blandt andet den russiske regerings imødekommelse af krav fra Europarådet om efterforskning af grove menneskerettighedskrænkelser og om placering af eksperter fra Europarådet hos det russiske præsidentskabs kommissær for menneskerettigheder i Tjetjenien.

Situationen i Tjetjenien er fortsat genstand for kritisk overvågning fra Europarådets side, og spørgsmålet om konfliktforløbet forenelighed med Ruslands forpligtelser som medlem er fastholdt på såvel Den parlamentariske Forsamlings som Ministerkomitéens dagsorden.